A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1897 SZEPTEMBER 9. NAPJÁN

N.-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

NAGY IMRE

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

Kiadta: A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1897 — 923.

A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1897 SZEPTEMBER 9. NAPJÁN

N.-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

NAGY IMRE

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

Kiadta: A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1897 — 923.

A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1897 SZEPTEMBER 9. NAPJÁN

NAGYSZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Széll Kálmán esperes és *Tisza Kálmán* egyházmegyei gondnok elnöklete alatt:

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről:	Világi részről:
Balog Ambrus	Gróf Tisza István
Márk Ferencz	Ercsey Sándor
Nagy Imre	Dr. Balogh Elek.
Böszörményi Lajos	
Sipos Imre	
Hajdu Elek.	

II. Jegyzők:

Nagy Imre, Kozma Zsigmond lelkészi, — gróf Tisza Kálmán világi részről.

III. Lelkészek:

Bagdi János anti, Kolumbán Áron kötegyáni, Bethlendy Sándor tamásdai, Fogarassy Bálint radna-lippai, Csák József ménes-gyoroki, Ónody Sándor mező-gyáni, Bán József nagyzerindi, Budai János berek-böszörményi, Boros Gábor árpádi, Szabó István geszti, Szabó József b.-sebesi, Kálmán Béla szakáli, Nagy Endre s.-kereszturi, Vadas Gyula csermői, Váczy Dezső bélzerindi, Bódogh János bajji, Józsa Károly ágyai

lelkész, Kovács Sándor komádii, Szabó János erdő-gyaraki helyettes lelkész, Nagy Márton nagyszalontai segédlelkész.

IV. Számvevőszéki tagok:

Kovács Károly, dr. Márk Ferencz, Borbély László, Szikszay Lajos, Bagdi János (egyházmegyei pénztárnok is).

V. Tanitói testület képviselői:

Kiss Gábor, Varga Károly.

VI. Egyházak világi képviselői:

Molnár József, Bondár Ferencz Nagyszalontáról; Bálint Lajos Ugráról, Pap János Vadászról, Sánta Gábor Erdő-Gyarakról, Kesztyűs Lajos Sarkadról.

Esperes — buzgó fohász után — szivből fakadt szavakkal üdvözli Tisza Kálmán egyházmegyei gondnok ur ő nagyméltóságát, mint egyházi életünk bölcs vezérét, nemes példaadóját, majd az egyházmegye tanácsbiráit, jegyzőit, a megjelent lelkészeket, a tanitói testület és az egyházak képviselőit, általában közgyűlésünk minden alkotó tagjait, s egyházmegyénk java előmenetele munkálásának hő kivánatával a közgyűlést megnyitja.

47. A tanitói testület, valamint az egyházak megjelent képviselői beadván megbizó leveleiket,

neveik felolvasása után a fentirt sorrendben igazoltatnak.

48. Sántha István és Benedek László tanácsbirákat, Szathmáry István remetei és Diószegi Mihály gyantai lelkészt, halaszthatatlan teendők s betegség akadályozták meg abban, hogy e közgyűlésen megjelenhessenek.

Sajnos tudomásul szolgál.

49. A kinyomatott s kiosztott tárgysorozat,

felolvasottnak tekintetvén, helybenhagyást nyer, s a tanácskozás sorrendjéül szolgál.

50. Olvastattak a szavazatbontó bizottság következő jegyzőkönyvei:

I. „Jegyzőkönyv.

Felvétetett Nagyszalontán 1897 julius 13-án, az egyházmegyei lelkészi aljegyzőségre beérkezett szavazatok felbontása alkalmával.

Jelen voltak: Széll Kálmán esperes, Böszörményi Lajos, dr. Balogh Elek tanácsbirák.

1. sz. Esperes üdvözölve a megjelent szavazatbontó bizottság tagjait, előterjeszti, hogy a 6—1897. számu egyházmegyei végzés folytán az üresedésbe jött egyházmegyei aljegyzőségre szavazásra hivta föl a presbyteriumokat; — ezen felhivás folytán 43 egyházból 55 szavazat érkezett be; nem szavazott a kis-peregi és b.-zsadányi egyház.

A beérkezett szavazatok fölbontása alkalmával kiderült, hogy 42 egyházból beküldött 54 szavazat jogérvényes, 1 pedig, a szt.-leányfalvai egyházból beküldött — mivel egyházkerületi aljegyzőségre Tóth István geszti lelkészre adta szavazatát — mellőzendő volt.

A 42 egyházból beérkezett 54 jogérvényes szavazatból:

1. Kozma Zsigmond	26	szavazatot nyert.
2. Szabó István	20	„ „
3. Miklóssy Béla	4	„ „
4. Budai János	2	„ „
5. Bán József	1	„ „
6. Ónody Sándor	1	„ „
Összesen	54	szavazat.

Miért is senki általános többséget nem nyervén, a legtöbb szavazatot nyert Kozma Zsigmond és Szabó István uj szavazásra bocsáttattak.

2. sz. A beérkezett szavazatok a számbavétel után megsemmisittettek.

Kmf.

Széll Kálmán
ev. ref. esperes.
Balogh Elek
Böszörményi Lajos
egyházmegyei tanácsbirák "

II. „Jegyzőkönyv.

Felvétetett Nagyszalontán 1897 augusztus 29-én, az egyházmegyei lelkészi aljegyzőségre beérkezett szavazatok felbontása alkalmával.

Jelen voltak: Széll Kálmán esperes, Böszörményi Lajos és dr. Balogh Elek egyházmegyei tanácsbirák.

1. sz. Esperes üdvözölve a megjelent szavazatbontó bizottság tagjait, előterjeszti, hogy a 415. sz. körlevélben 2-od izben szavazásra

hivta föl, az egyházmegyei aljegyzőségre, a presbyteriumokat, az első szavazás alkalmával legtöbb szavazatot nyert Kozma Zsigmond és Szabó István között; ezen felhivás folytán 40 egyházból 52 szavazat küldetett be; — nem szavazott az árpádi, erdőhegyi, geszti, k.-apátii és szt.-leányfalvai egyház.

A beérkezett szavazatok fölbontása alkalmával kiderült, hogy a 40 egyházból beküldött 52 szavazat jogérvényes.

A 40 egyházból beérkezett 52 jogérvényes szavazatból:

Kozma Zsigmond...	31	szavazatot nyert.
Szabó István	21	„ „
Összesen	52	szavazat.

Miért is Kozma Zsigmond, mint általános többséget nyert: a nagyszalontai ev. ref. egyházmegye lelkészi aljegyzőjéül jelentetett ki.

2. sz. A beérkezett szavazatok a számbavétel után megsemmisittettek.

Kmf.

Széll Kálmán
ev. ref. esperes.
Böszörményi Lajos,
Balogh Elek,
egyházmegyei tanácsbirák.“

Egyházmegyénk közgyűlése Kozma Zsigmond tanügyi bizottsági jegyzőnek egyházmegyei lelkészi aljegyzővé történt megválasztatását örömmel veszi tudomásul; megválasztott aljegyzőt, — miután a szokásos esküt letette, állásában megerősiti, a szavazatbontó bizottság jegyzőkönyvét egész terjedelmében kinyomatni rendeli.

Elnöklő esperes szivélyes üdvözlete s azon reményteljes jó kivánata után, hogy megválasztott aljegyző eddig ismert buzgó tevékenységét most már szélesebb körben értékesitse, Kozma Zsigmond hálás köszönetet mond a gyülekezetek megtisztelő bizalmáért, igéri, hogy buzgó szolgálattal igyekszik leróni háláját, s a gyűlés tagjainak éljenzése közben székét elfoglalja.

51. Esperes inditványára s rövid vita után, határozatilag kimondja egyházmegyénk közgyűlése, hogy

ha valamely egyház, az egyházi törvényben meghatározott kötelességének eleget nem tesz, p. o. a 27. §. 11. pontja értelmében szavazatát a kitűzött határidőig be nem adja; azon egyház lelkésze és gondnoka 1—1 forint birságdijat köteles fizetni minden egyes alkalommal az egyházmegye közigazgatási pénztárába.

52. Olvastatott esperesnek a következő jelentése a törvényszerű egyházlátogatásról:

„Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

A folyó évben teljesitett törvényszerű egyházlátogatásról a következőkben van szerencsém beterjeszteni jelentésemet:

Nagyszalontán, Bajjon és Tamásdán személyesen, — Anton, F.-Gyarmaton, N.-Zerinden, B.-Zerinden, Vadászon, Ágyán, Szintyén és Erdőhegyen Bagdi János anti lelkészszel együttesen végeztük a törvényszerű egyházlátogatást.

A harsányi, ugrai, geszti, mező-gyáni, b.-zsadányi, okányi, sarkad-kereszturi, sarkadi és kötegyáni egyházakban Balogh Ambrus és Nagy Imre egyházmegyei tanácsbiró urak;

az aradi, b.-sebesi, pankotai, szt.-leányfalvai egyházakban Márk Ferencz egyházmegyei tanácsbiró ur, — a ménes-gyoroki, radna-lippai, kis-peregi, német peregi és szemlaki egyházakban Szondy Géza szentleányfalvai lelkészszel együttesen;

a remetei, tárkányi, nyégerfalvai, belényesi egyházakban Hajdu Elek és Benedek László egyházmegyei tanácsbiró urak, — a fenesi, sonkolyosi, b.-ujlaki, gyantai, tenkei, fekete-tóti, árpádi, erdő-gyaraki egyházakban Hajdu Elek és Sipos Imre egyházmegyei tanácsbiró urak, Csermőn Hajdu Elek egyedül,

a szakáli, k.-apátii, b.-böszörményi, m.-sassi, m.-homorogi és komádii egyházakban Böszörményi Lajos egyházmegyei tanácsbiró ur, Kolumbán Áron köte-gyáni lelkész kiséretében végezték ezt, fölkérésem folytán.

A tisztelettel idezárt egyházlátogatási jegyzőkönyvnek alapján, a következő fontosabb és részben hatósági intézkedést igénylő ügyeket van szerencsém kiemelni:

1. Kitűnő tanitók: Kapéri Károly n.-szalontai fiu-, Török Gyula, Váczy Sándor, Szabó Gyula, Bakk János n.-szalontai leánytanitók; Szabó József n.-zerindi fiu-, Lehóczky József n.-zerindi leánytanitók; Koczóh Lajos ágyai leánytanitó; Báthory István gyanté-pusztai vegyes iskola tanitó; Szőke János okányi fi-, Kiss Gábor okányi leánytanitók; Mikó Márton sarkadi fi-, Gyöngyösi Elek sarkadi leánytanitók; Kiss István köte-gyáni leánytanitó; Stiglicz Sándor mező-sassi fitanitó; Szentandrássy Kálmán komádii leány-, Papp Imre és Kiss Gyula komádii fitanitók.

A vallástanitást „kitünő“ eredménynyel végezték: Fogarassy Bálint radna-lippai lelkész s Csécsi Imre Aradon a felsőbb tanintézetekben, — az elemi iskolákban Kovács Pál „jó“ eredménynyel; Belényesen a gör. kath. gymnasiumban és az állami leányiskolában Sipos Imre lelkész jeles eredménynyel; — Remetén Szatmáry István lelkész szintén „jeles“ eredménynyel; — Sonkolyoson Nagy Elek lelkész, valamint F.-Tóton Hunyady László „kielégitő“ eredménynyel tanitják a vallást az

állami iskolában. — Végül a nagyszalontai gymnasiumban „jeles“ eredménynyel végezte a vallástanitást Nagy Márton segédlelkész.

2. A Szűcs József vezetése alatt álló kis-peregi fiuiskola „nem elegendő“ eredményt mutatott fel a „szám- és magyar nyelvtan“ tanitásában s utasittatott, hogy e tantárgyak tantására jövőben kellő súlyt fektessen, mert ellenkező esetben hivatalból fog ellene elrendeltetni a fegyelmi vizsgálat.

3. A ménes-gyoroki vegyesiskola tanitója Buday Ödön a „számtan és magyar nyelv“ tanitásában „alig elegendő“ eredményt mutat fel; utasittatott, hogy e hiányokat helyrehozni igyekezzék.

4. A Kiss Sándor vezetése alatt levő komádii fiuiskola most is nagyon gyenge, különösen az első osztályu növendékeknél az eredmény majdnem semmi, ugy hogy alig egy pár tud közülök olvasni; a mulasztás ezen iskolánál rendkivül nagy, elannyira, hogy a beirott növendékeknek felénél alig volt több jelen a vizsgálatkor. — Kiss Sándor tanitó maga is belátván az igen csekély eredményt, a vizitatiókor azzal védekezett, hogy ő nagyon betegos ember s e miatt sokszor akadályozva van a tanitásban és kötelező igéretet tett előbb a presbyterium, majd a vizitatió előtt, hogy a jövő 1897/8. tanévre olyan alkalmas segédtanitóról fog gondoskodni, a kit a nt. esperes ur elfogadhatónak itéljen. Ha ezen feltételt teljesiti Kiss Sándor, a vizitatio véleménye szerint, tovább is megbizható az iskola vezetésével, különben pedig nem, Kiss Sándor segédtanitó nyerése végett a pályázatot közzé is tette.

5. Előhaladást tüntet fel a Komjáthy Antal vezetése alatt álló b.-böszörményi fiuiskola, hol a tanitás eredménye „jó“ és a Balla József vezetése alatt lévő sarkad-kereszturi vegyes iskola, hol a tanitás eredménye „kielégitő“.

6. Mivel még most is vannak iskolák, hol a fölvételi naplók és iskolai anyakönyvek hiányzanak, valamint az egyházkerület által kiszabott tanterv még most sincsen mindenütt pontosan megtartva s a kötelezővé tett tankönyvek nincsenek mindenütt használatban: egyfelől a presbyteriumok a szükséges taneszközök, vezérkönyvek, felvételi naplók és iskolai anyakönyvek haladéktalan beszerzésére, másfelől a tanitók azoknak tantervszerű használására utasitandók s egyszersmind a 19—1897. számu egyházmegyei végzésre való hivatkozással a „Gyertyánffy-Kiss-Radó“-féle Olvasókönyvek beszerzésére és használatba vételére itt is kötelezendők az e tekintetben f. évi augusztus 12-én kelt 462. számu esperesi körlevél pontos megtartásával.

7. Mivel az egyházi törvény 241. §-ában megrendelt „Vagyonkönyv“ minden egyházban még nincsen elkészitve, annak az 55—1895. számu egyházmegyei végzés értelmében leendő elkészitésére s a folyó év végéig az esperesi hivatalhoz leendő beküldésére az egyházak, a lelkészi hivatalok utján felhivandók.

8. Végül az egyházmegyei tanügyi bizottság nevében, van szerencsém jelenteni, hogy a hozzá beérkezett adatok szerint, az 1896/7-ik

tanévben, egyházmegyénkben 93 tanitó volt alkalmazva, kik közül csak fiukat 35, csak leányokat 33, együttesen a kettőt tanit 25; közülök képesitve van oklevéllel 66, igazolványnyal 15, kibocsátással 7, lelkésztanitói képesitése van 2-nek, nincs képesitése 3-nak; ezek közül állandó 80, ideiglenes 10, segéd 3; a tanitók folyó évi összes javadalma 47,351 frt; az egyházkerület által meghatározott *A.* tanterv szerint tanitott 19, *B.* szerint 15, *C.* szerint 59; „kitűnő" eredménynyel tanitott 18, „jeles" eredménynyel 38, „elegendő"-vel 36, „nem elegendő"-vel 1. — A 6—12 éves 8900 tanköteles közül iskolába járt 8291, iskolát időelőtt elhagyta 284, iskolába sohasem járt 335. — 13—15 éves korig tanköteles 3523 közül feljár 2213, nem jár 1310. — Konfirmáltatott 1216. — Az iskolai épület száma 84, ebben van 95 tanterem, melyből törvényszerű 49, kielégitő 32, türhető 14. — A folyó iskolai évben az iskoláztatásra forditott kiadások főösszege 53,655 frt.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagyszalontán, 1897 augusztus 31.

Széll Kálmán, ev. ref. esperes."

Egyházmegyénk közgyűlése e jelentést általában tudomásul veszi

a) Szűcs József kisperegi fitanitót s Buday Ödön ménes-gyoroki vegyes iskola tanitót utasitja, hogy a szám- és magyar nyelvtan tanitására kellő súlyt fektessenek, az e tekintetben tapasztalt mulasztást a jövő tanévben okvetlenül pótolják. Az illetékes lelkészek és iskolaszékek pedig emlitett tanitók hivatali működését szigoruan ellenőrizzék.

b) A Kiss Sándor vezetése alatt levő fiuiskolában ugy a szorgalmas tanitás ellenőrzését, mint a tankötelesek mulasztásaival szemben a törvényes eljárás foganatba vételét, az iskolaszéknek és presbyteriumnak szigoruan meghagyja; másfelől utasitja Kiss Sándor tanitót, hogy iskolájában segédtanitót alkalmazzon s annak igazoló okmányait egy hónap alatt terjeszsze be az esperesi hivatalhoz, és rajta legyen, hogy a vezetése alá bizott iskolában a tanitás eredménye elvalahára törvényszerű legyen. Ellenkező esetben Kiss Sándor tanitó ellen a fegyelmi eljárás meginditandó lesz.

c) Mindazon egyházakban, melyeknek iskoláiban a fölvételi naplók, iskolai anyakönyvek hiányoznak, vagy az egyházkerület által megszabott tanterv nem tartatik meg, vagy nem a kötelezővé tett tankönyvek vannak használatba véve, utasittatnak a presbyteriumok és tanitók, hogy a hiányzó fölvételi naplót, iskolai anyakönyvet szerezzék be, a kiszabott tantervet tartsák meg, s a köteles tankönyveket használják.

d) A vagyonkönyv elkészitését, s az esperesi hivatalhoz folyó év végéig beküldését — az 55—1895. számu egyházmegyei végzés fölujitásával — az egyházak elöljáróinak kötelességévé teszi.

53. Olvastatott az esperesi jelentés az elnökileg elintézett ügyekről:

„Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

Egyházmegyénk utóbbi közgyűlése óta, az elnökileg elintézett közérdekű ügyekről, a következőkben van szerencsém beterjeszteni jelentésemet:

1. 1897 április 27-én, 247. sz. a. Kovács Sándor segédlelkészt fölhatalmaztam, hogy a komádii ev. ref. egyházban, a lelkészi összes szolgálatokat Patóh Károly felügyelő-lelkész mellett, helyettes lelkészi minőségben végezhesse.

2. Junius 7-én, 339. sz. a. Diószegi Mihály Gyantára megválasztott lelkészt felhatalmaztam, hogy állomását elfoglalhassa.

3. Julius 3-án, 393. sz. a. Kósa Olivér okleveles tanitót, a szentleányfalvai presbyterium választása alapján, megerősitettem a szentleányfalvai rendes tanitóságban.

4. Julius 6-án, 397. sz. a. a b.-böszörményi presbyterium és egyházközségi közgyűlés indokolt fölterjesztése alapján, jóváhagytam azon intézkedést, hogy 1397 frt 20 kr költséggel a b.-böszörményi templom s torony kijavittassék és ennek fedezetéül a 4-ik leányiskola-alapból fenmaradt 1075 frt fordittassék, 600 frt pedig — minden egyházi adó forint után 30 krjával – pótadóképen kivettessék. A beterjesztett munkabéri szerződést jóváhagytam azzal, hogy a presbyterium, állásából folyó felelősségénél fogva, köteles lesz úgy az épités folyama alatt, mint annak szakértői átvétele alkalmával, meggyőződést szerezni a felől, hogy a szerződés pontjai szigorúan megtartassanak és hogy az épitéshez felhasznált anyag és munka teljesen kifogástalan legyen.

5. Julius 12-én, 411. sz. a. a fekete-gyarmati lelkész és gondnok indokolt jelentése alapján jóváhagytam a presbyterium azon intézkedését, hogy a lelkészi lakon levő s váratlanul összeomlott istállót 500 frt költséggel újra épitse és engedélyeztem, hogy a bemutatott költségvetés szerint szükségelt 500 frtot, az egyház a tanitói földvételi alapból kölcsön vegye föl 5%-os kamat mellett, azon kötelezettséggel, hogy a fölvett kölcsöntőkét évenként 100 frtjával, tehát 5 év alatt törleszti s a kifizetetlen tőke után járó 5%-os kamatot az azt élvező tanitóknak fizeti ki.

6. Augusztus 23-án, 488. sz. a. Józsa Károly, Ágyára megválasztott lelkészt fölhatalmaztam, hogy állomását a pályázati hirdetés értelmében, szeptember 1-én elfoglalhassa.

7. Augusztus 23. 491. sz. a. geszti leánytanitóul megválasztott

Kiss Lajos somogy-túri tanitót, bemutatott oklevele és szolgálati bizonyitványa alapján, ideiglenesen megerősitettem a geszti leánytanitóságban.

8. Augusztus 26. 499. sz. a. a köte-gyáni presbyterium fölterjesztése alapján — hivatkozással az egyházi törvény 429. §-ára — engedélyeztem, hogy ifj. Kolumbán Sándor még az 1897—98. tanévben, ideiglenes tanitói minőségben vezesse a köte-gyáni vegyes iskolát azon elkötelezéssel, hogy ezen idő alatt hátra levő szakvizsgáit leteszi és oklevelet szerez.

9. Augusztus 26. 503. sz. a. a tenkei presbyterium választása alapján Czirbus János magyar-ittebei volt tanitót, ideiglenesen megerősitettem a tenkei vegyes iskolatanitóságban.

10. Augusztus 30. ad. 500. sz. a. a gyantai presbyterium szakértői nyilatkozattal igazolt azon intézkedését, — mely szerint a lelkészi lakás megromlott tetőzetének 400 frt költség mellett leendő megújitását és cseréppel fedését eszközli, — s mig ez a pénz a kivetésből befolyna, 200 frt kölcsön fölvételét engedélyeztetni kéri, — jóváhagytam s a becsatolt épitkezési szerződést azzal erősitettem meg, hogy a presbyterium, állásából folyó felelősségénél fogva köteles úgy az épités folyama alatt, mint annak szakértői átvétele alkalmával, meggyőződést szerezni a felől, hogy a szerződés pontjai mindenben megtartassanak és hogy az épitéshez felhasznált anyag és munka teljesen kifogástalan legyen.

11. Augusztus 31. ad 459. sz a. Lehóczky Albert gyantai volt tanitót, szolgálati bizonyitványa és az anti ev. ref. presbyterium választása alapján, az 1897—98. iskolai évre, ideiglenesen megerősitettem az anti vegyes iskolatanitóságban.

12. Augusztus 31. 519. sz a Kiss István köte-gyáni tanitót, bemutatott oklevele, szolgálati bizonyitványa és a n.-szalontai ev. ref. presbyterium választása alapján, ideiglenesen megerősitettem a n.-szalontai kölesér-utczai ev. ref. leánytanitóságban.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagy-Szalontán, 1897 szeptember 2.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.“

Általában jóváhagyó tudomásul szolgál.

a) Ahoz, hogy a b.-böszörményi egyház templomát, tornyát kijavittathassa s az erre szükséges 1397 forint 20 kr költséget a 4-ik (leány) iskola alapból fenmaradt 1075 frtból, s az egyháztagokra minden egyházi adó forint után 30 krjával pótadóképen kivetett 600 forintból fedezhesse, hozzá járul egyházmegyénk közgyűlése s kötelezi a presbyteriumot az épitési munkálat ellenőrzésére, szakértői felülvizsgáltatására, valamint a költség kivetésének és beszedésének számadás mellett eszközölt pontos foganatositására, azzal az útasitással, hogy e

számadást a f évi gondnoki számadás kapcsában s keretében egyházmegyénk számvevőszéke útján közelebb tartandó egyházmegyei közgyűlésünkhöz terjessze be.

b) A f-gyarmati egyház presbyteriumának kötelességévé teszi, hogy a lelkészi lakon újra épitett istálló épitési költségének fedezésére a tanitói földvételi alapból 5%-ra kölcsönzött 500 forintot évenként 100 forintjával törlessze, a kifizetetlen tőke után eső 5%-os kamatot az azt élvező tanitóknak kifizesse, s erről a gondnoki számadás kapcsában évenként jelentést tegyen — a számvevőszék útján — egyházmegyénk közgyűléséhez.

c) Helybenhagyást nyer a gyantai egyház presbyteriumának azon intézkedése is, hogy a lelkészi lak megromlott tetőzetét 400 forint költséggel megújittathassa, s mig ez a pénz a kivetésből befolyna, 200 forint kölcsönt vehessen föl; azzal az útasitással, hogy úgy a munkálat szakértői ellenőriztetéséről, mint a költség beszedéséről, elszámolásáról, végre a kölcsön törlesztéséről, egyházmegyénk számvevőszéke útján s az egyházgondnoki számadás kapcsában, köteles jelentést tenni egyházmegyénk közelebb tartandó közgyűléséhez.

54. Olvastatott a scontro-ügyekről a következő esperesi jelentés:

„Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

A scontro-ügyekről a következőkben van szerencsém jelentésemet megtenni:

1. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium f. é. április 13-án 3372. számú rendeletével, a szintyei ev. ref. tanitói fizetésnek az 1893. évi XXVI. t.-cz. alapján 400 frtra leendő kiegészitésére 1897 január 8-tól augusztus 31-ig 119 frt 72 krt, — az 1897—98-ik tanévtől fogva pedig két egymásután következő tanévre, tanévenként 185 frt államsegélyt engedélyezett s útasitotta a kis-jenői m. kir. adóhivatalt, hogy ezen összeget az 1898-ik évtől kezdve az 1899. évig bezárólag, minden év január havában, az illető iskolaszék elnökének szabályszerűen kiállitott s a vármegyei kir. tanfelügyelő által láttomozott nyugtájára fizesse ki. Mivel pedig a hivatolt miniszteri leiratban csak Borsos Szabó Imre fizetésének kiegészitésére fordítható ezen államsegély, — a ki pedig időközben Vadászerdőre neveztetett ki állami tanitónak, — szintyei felügyelő lelkészt felhivtam, hogy a szintyei ev. ref. tanitóul alkalmazott Juhász József részére kérelmezze, Aradmegye közigazgatási bizottsága útján, a már folyóvá tett 119 frt 72 kr államsegélynek a tanitói fizetés kiegészitésére fordithatását; — a mi tényleg meg is történt úgy,

hogy ezen 119 frt 72 kr államsegély Juhász József szintyei tanitónak adatott ki.

Tiszteletem kifejezésével vagyok
Nagy-Szalontán, 1897 szeptember 2.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.“

Tudomásul szolgál.

55. A gyantai ev. ref. egyház f. évi május 23-án, a beterjesztett választási jegyzőkönyv szerint Diószegi Mihály diószegi segédlelkészt választotta meg közfelkiáltással lelkészévé;

minthogy ugy a lelkészválasztás előkészitése, mint maga a lelkészválasztás, az egyházi törvény pontos megtartásával foganatosittatott: ezen választás jóváhagyó tudomásul vétetik és Diószegi Mihály a gyantai lelkészségben megerősittetik.

56. Beterjesztetett az ágyai lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyv, — mely szerint f. é. augusztus 8-án, az ágyai egyház, a beadott érvényes szavazatok nagy többségével, Józsa Károly gyulai segédlelkészt választotta meg lelkészévé;

minthogy ugy a lelkészválasztás előkészitése, mint maga a lelkészválasztás, az egyházi törvény pontos megtartásával foganatosittatott: ezen választást jóváhagyja egyházmegyénk közgyűlése és Józsa Károlyt megerősiti az ágyai lelkészségben.

57. A b.-zsadányi ev. ref. egyház — presbyteriumi és egyházközségi közgyűlési határozatának beterjesztése mellett — jóváhagyatni kéri a becsatolt adásvevési szerződést, — mely szerint a községgel felesben birt, elpusztult szárazmalma területének őt illető részét, 197 frt 50 kr vételi árért Balogh József zsadányi lakosnak eladta;

ezen adásvevési szerződést, egyházmegyénk közgyűlése jóváhagyja és megengedi, hogy a zsadányi 131. sz. telekkönyvben foglalt 298. h. r. sz. ingatlan felerésze, — mely a zsadányi ev. ref. egyház tulajdonát képezi, — Balogh József b.-zsadányi lakosnak, 197 frt 50 krért eladassék és az a vevő nevére telekkönyvileg bekebeleztessék; — mely intézkedés, végmegerősités végett, a tiszántúli egyházkerület közgyűléséhez terjesztetik fel.

58. A mező-sassi egyház — beterjesztett presbyteriumi és egyházközségi közgyűlési határozata alapján — jóváhagyatni kéri azon földcserét, — mely a sassi ev. ref. egyház és M.-Sass községe között még 1869-ben jött létre — és azóta tényleg fenn is áll, — a mely sze-

rint a sassi ev. ref. egyház, a tulajdonát képező és még ma is nevén álló, 5 kataszt. holdnyi szántóföldjét, a kenderháti dűlőben, — mely fele részben a fiu, fele részben a leány tanitó javadalmazásául szolgált, — az 1869. évben cserébe adta M.-Sass községnek, a község tulajdonát képező és még ma is nevén álló „Kutason tul“ levő 5 katasztr. hold és 869 □ öl földért, — melyet a m.-sassi ev. ref. tanitók ezen idő óta tényleg és háboritás nélkül birtokolnak.

Ezen földcserét, mely a m.-sassi ev. ref. egyházra nézve előnyös és a tényleges birtoklásnak is megfelel, egyházmegyénk közgyűlése, a beterjesztett presbyteriumi és egyházközségi közgyűlési határozat alapján jóváhagyja és megengedi, hogy a tulajdonjog ennek megfelelőleg kebeleztessék be telekkönyvileg; — és ezen határozatát végmegerősités végett a tiszántúli egyházkerület közgyűlésére terjeszti fel.

59. A tamásdai ev. ref. egyház — becsatolt presbyteriumi és egyházközségi közgyűlési határozata alapján — jóváhagyatni kéri azon intézkedését, hogy 150 frt rendkivüli pótadót vethessen ki az egyház tagjaira, — az állami egyenes adó 15%-át oly czélból, hogy abból, a debreczeni főiskola átalakitására kötelezett 100 frt tőkét kifizesse és az iskola tantermét kipadoltassa; — ezen pótadó 1898 január 1-ig lesz beszedendő, a beterjesztett egyénenkénti kivetés alapján.

A tamásdai presbyterium és egyházközségi közgyűlés indokolt határozata alapján jóváhagyja egyházmegyénk közgyűlése a tamásdai egyház azon intézkedését, hogy fentebbi czélból 150 frt egyházi pótadót vessen ki s illetőleg szedjen be a csatolt egyénenkénti kivetés alapján, azon megjegyzéssel, hogy csak kivételesen engedélyezi ezen formáját a kivetésnek, miután a különleges tamásdai viszonyok között ez senkire méltánytalan terhet nem ró. Köteles az egyház az esperesi hivatalhoz f. é. deczember 31-ig beterjesztendő jelentésében igazolni, hogy ezen 150 frt pótadóból, egyfelől a debreczeni főiskolánál 100 frt tőketartozását fedezte, másfelől az iskola tantermét kipadoltatta.

60. Kócsa Károly pankotai lelkész hivatkozva vagyontalanságára és csekély javadalmazására, 100 frt közalapi segélyt kért.

Folyamodó lelkész a felhozott indokok alapján 100 frt közalapi segélyre melegen ajánltatik.

61. A bél-zerindi egyház a lelkészi lakot és iskolai épületet, a becsatolt terv és költségvetés szerint 1399 frt 43 kr költséggel gyökeresen kijavitani óhajtván: ezen terv és költségvetés jóváhagyását, vala-

mint azon esetben, ha a költségek fedezésére a közalaptól kérendő 1000 frt tőkesegélyt megnyeri, az épitkezés engedélyezését kéri.

Egyházmegyei közgyűlésünk a beterjesztett tervet és költségvetést jóváhagyja és megerősiti, egyszersmind azon esetben, ha az egyház a közalapi tőkesegélyt megnyeri s igy az épitési költségek fedezve lesznek, az épités megkezdésére az engedélyt megadja.

62. Olvastatott a belényesi egyház azon kérvénye, mely szerint az egyház 120 éves rozzant templomának gyökeres kijavitását s a templom telken egy bérház és harangozói lakás emelését óhajtja eszközölni, s ezen épitkezés végrehajtására engedélyt kér. Becsatolja az ily czélból készitett költségvetést, mely 4766 frt 42 kr szükségletet mutat fel, melyből az egyháztagok 266 frt 42 kr fedezését vállalták magukra, 4500 frtot pedig a közalaptól kérendő tőke-segélylyel óhajtanak fedezni.

A beterjesztett költségvetést tudomásul veszi és jóváhagyja egyházmegyei közgyűlésünk; mivel azonban e költségvetéshez megfelelő tervrajz nem csatoltatott, útasitja a presbyteriumot, hogy e hiányt utólagosan pótolja, ez esetben és ha az épitkezés költségeinek fedezésére szolgálandó közalapi tőkesegélyt megnyeri, az épitkezés végrehajtására az engedélyt megadja.

63. A ménes-gyoroki egyház rozzant állapotban levő templomának 2500 frt költséggel leendő kijavitására engedélyt kér. Beterjeszti a részletes tervet és költségvetést s jelenti, hogy ezen épitkezéshez az egyháztagok 500 frttal járulnak, 2000 frtot pedig a közalaptól nyerendő tőkesegélylyel óhajtanak fedezni.

A szakértő által készitett, minden részletében kifogástalan tervet és költségvetést jóváhagyja és megerősiti egyházmegyénk közgyűlése; egyszersmind engedélyt ad arra, hogy azon esetben, ha az egyház a kért tőke-segélyt megnyeri, az épitkezést haladéktalanul megkezdhesse.

64. Olvastattak a közalapi tőke-segélyért folyamodó egyházak kérvényei, nevezetesen, hogy:

1. Feketetót, lelkészlak és iskola épitésből származó, 1200 frtot tevő adóssága törlesztésére 1000 frtot,
2. Pankota templom, torony, lelkészlak és iskola épitéséből fent maradt 2800 frtnyi adóssága törlesztésére 1300 frtot,
3. Csermő a templom és iskola épitéséből eredett 3800 frtot tevő adóssága törlesztésére 1500 frtot,
4. Bélzerind a lelkészi lakás és iskola gyökeres, 1399 frt 45 kr költséggel eszközlendő kijavitására 1000 frtot,
5. Belényes rozzant állapotban levő 120 éves templomának gyöke-

res kijavitására s a templom udvarán egy bérház és harangozói lakás emelésére, melyek együtt 4766 frt 42 krt igényelnek, — 4500 frtot,

6. Ménes-Gyorok iskolaépitésből származott, egykor 1800 frtot, most már 400 frtot tevő adósságának kifizetésére 400 frtot s végül ugyancsak

7. Ménes-Gyorok 2500 frt költséggel eszközlendő templomjavitásra 2000 frtot

kér tőkesegélyül. Nevezett egyházak mindegyike, mint a becsatolt presbyteri és egyházközségi közgyűlési határozatokból kitűnik, a kért segély visszafizetését 32 év alatt, a konvent által megállapitott törlesztési szabályok megtartásával, magára vállalta.

Egyházmegyénk közgyűlése a felsorolt egyházakat a kért tőkesegélyben leendő részesitésre első sorban ajánlja az egyetemes konvent nagybecsű figyelmébe.

65. Beterjesztettek a n.-váradi ev. ref. leánynevelő internatus ügyét intéző nagybizottság 1897 junius 8-án Nagyváradon tartott ülésének 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. szám alatt hozott következő végzései:

„2. szám. A végrehajtó bizottság az intézetnek a folyó évi szeptember hó 1-én leendő megnyitására vonatkozó véleményes javaslatát beterjeszti.

A több szempontból megindokolt véleményes javaslatot a nagybizottság elfogadja. S bár az intézet berendezésének ismételten tárgyalt költségelőirányzatában némi hiány még mindig mutatkozik: mindazáltal, főként az egyházkerülettől kért évi 1000 frt segély megnyerése következtében, mélyen átérzett erkölcsi kötelezettség tudatában, az intézetnek a folyó évi szeptember hó 1-én történendő megnyitását egyértelműleg elhatározza Felhiván a közelebbről érdekelt bihari és érmelléki egyházmegyéket, hogy a berendezés és évi fentartás költségelőirányzatában kitüntetett hiányzó összegből, a megfelelő arányban reájok esedékes részösszeg előhozására nézve, a nagyszalontai egyházmegyéhez hasonlóan, belkörű intézkedéseiket szintén megtenni minél előbb buzgólkodjanak.

3. szám. Az intézet megnyitására vonatkozó véleményes javaslat kapcsán, a végrehajtó bizottság az igazgató bizottság megalkotására nézve szintén véleményes javaslatot terjeszt be.

Arra a körülményre tekintettel, hogy az intézet megnyitása az igazgató bizottság megalkotását föltétlenül szükségessé teszi: a nagy bizottság, mivel az internatusi szabályrendelet, mely az igazgató bizottsági tagok választási jogát a közelebbről érdekelt egyházmegyéknek tartja fenn, a felsőbb egyházi hatóság részéről idáig megerősitést nem nyert; továbbá még abban az esetben is, hogy ha a szabályrendelet megerősitése rövid napok kérdése volna, kizárólag e czélból a rend-

kivüli egyházmegyei gyülések megtartása a szorgos nyári idő miatt teljesen lehetetlen, a sürgető kényszerhelyzetnek engedve, az igazgató bizottság tagjainak ideiglenes megválasztását ezennel elhatározza, kimondván, hogy e választás eredményét a szabályrendeletben megszabott időtartamra való megerősités végett az egyházmegyék legközelebbi közgyüléséhez fölterjeszti.

4. szám. Az igazgató bizottság ideiglenes megalkotására nézve a titkos szavazás elrendeltetvén,

a bihari egyházmegyéből: Ritók Zsigmondné, Papszász Károlyné, Nadányi Jenőné, Szabó Károly esperes, Ritoók Zsigmond gondnok és dr. Fráter Imre kórházi főorvos,

a nagyszalontai egyházmegyéből: Tisza Kálmánné, Tisza Istvánné, Széll Kálmánné, Széll Kálmán esperes, Tisza István gróf, dr. Balogh Elek,

az érmelléki egyházmegyéből: Fráter Béláné, Zsigó Endréné, Marjai Péterné, Nagy István esperes, Zsigó Endre gondnok, Fényes Endre kir. járásbiró, Szemes László, Csák Máténé és Jelencsik Istvánné egy-egy szavazata ellenében megválasztottaknak jelentettek ki. Elnökség fölkéretvén, hogy a szabályrendelet egy példányának megküldése kapcsán, a megválasztottakat minél elébb értesiteni, valamint az igazgató bizottságot a szervezkedés és a további teendők megállapitása czéljából még e hó folyamán összehivni méltóztassék.

5. szám. Az intézet berendezésének eszközlésével

a végrehajtó bizottság bizatik meg, eljárásáról annak idején ide részletesen jelentvén.

6. szám. A nagy közönségnek az intézet megnyitása felől való tájékoztatására nézve, a végrehajtó bizottság javasolja, hogy a megnyitás, jelentkezés és fölvételre vonatkozó összes tudnivalók, a közelebbről érdekelt egyházmegyékben, a lelkészi hivatalokhoz intézett nyomtatott értesitő lapokon tétessenek közzé. Ezen kivül a helyi, az összes prot. egyházi és iskolai lapok, valamint a fővárosi összes napi lapok kerestessenek meg, hogy az ide vonatkozó hirdetményt dijtalanul fölvenni sziveskedjenek.

A javaslat egész terjedelmében elfogadtatván, foganatositásával a végrehajtó bizottság megbizatik.

7. szám. A fölvételre vonatkozó jelentkezés ideje és helyére nézve

a nagybizottság akként intézkedik, hogy az ezuttal a szabályrendelettől eltérőleg a folyó évi augusztus hó 20-ig a nagyvárad-ujvárosi ev. ref. lelkészi hivatalnál történjék.

8. szám. Az igazgatónői állásra meghirdetett pályázat határidejéül

a nagybizottság f. évi augusztus hó első napját óhajtja kitüzetni, a

nélkül azonban, hogy ezzel az igazgató bizottság jogkörét a legtávolabbról is érinteni akarná.

9. szám. Olvastatott a végrehajtó bizottságnak a további gyűjtés, főleg alapitványi helyek létesitésére vonatkozó javaslata.

A további gyűjtés módozatainak megállapitása, ujabb gyűjtő ivek kibocsátása, egy szóval: a gyűjtés megindítására a végrehajtó bizottság kéretik föl.

10. szám. A szabályzatnak az egyházhatósági megerősités előtt való kinyomatása is mulhatatlanul szükséges lévén,

a végrehajtó bizottság felhivatik, hogy annak legalább 500 példányban történendő kinyomatásáról minél rövidebb idő alatt intézkedjék."

Ezzel kapcsolatban olvastattak a nagyváradi ev. ref. leányinternatus igazgató bizottságának 1897 augusztus 24-én 2. és 5. szám alatt hozott végzései, a mint következik:

„2. szám. Elnökség bejelentvén, hogy az igazgató bizottság határozata értelmében az igazgatónői állásra a pályázat az összes ev. ref. egyházi lapokban és a „Néptanitók lapjában" egymásután kétszer meghirdettetett, a pályázati határidő a f. évi augusztus 15-ig az állomás elnyeréseért összesen 18 pályázó jelentkezett. A beterjesztett okmányok a beérkezés sorrendje szerint beható elbirálás alá vétetvén, miután mind elfogadhatónak jelentetett ki: a választás titkos szavazással elrendeltetett.

A beadott 10 (tiz) érvényes szavazat közül a Gyarmathy Kamilla okleveles polgári iskolai tanitónőre adott 2 (két) szavazattal szemben Herczegh Kamilla a pozsonyi állami tanitóképezdének a menyiség és természettani szakcsoportra kitűnő oklevéllel biró s az intézetben bennlakó segédtanitónője az internatus igazgatónői állására 8 (nyolcz) szavazattal megválasztatott. A választás eredménye megerősités czéljából az érdekelt egyházmegyék legközelebb tartandó gyűlésének a szervezeti szabályzat 6. §-a értelmében bejelentetni határoztatik; a dijlevél pedig a szervezeti szabályzatnak egyházkerületi megerősitése után fog beterjesztetni. A megválasztott Herczegh Kamilla tanitónő minél rövidebb idő alatt értesittetvén, fölhivatik, hogy állomását legkésőbb a f. é. szeptember hó 2-ik napjáig okvetlenül foglalja el.

5. szám. Az internatus évi fentartására vonatkozó költségelőirányzat, a már régebben elfogadott alapon összeállitva bemutattatik.

A bemutatott költségelőirányzati tervezetet az igazgató bizottság az 5-ik és 6-ik tétel kivételével elfogadja. A 6-ik tételre, annak ez idő szerinti megváltoztatása nélkül, megjegyzi, hogy azt több oknál fogva

átalányösszeggé óhajtja átváltoztatni. Az 5-ik tétel alatt jegyzett összeget pedig a kevés létszám és az uralkodó sőt fokozódó drágaság miatt az ellátásra fölvett 1500 forintnak 20%-ával, vagy is kerekszámban 400 frttal fölemelni szükségesnek tartja. Mihez képest az évi fentartás költségelőirányzata következőleg állapittatik meg:

I. Szükséglet.

a) *Személyi kiadás*:

1. Igazgatónő tiszteletdija...	500 frt.	
2. Két nő cseléd évi fizetése	200 „	
3. Egy férfi cseléd fizetése...	60 „	
4. Intézeti orvos tiszteletdija	50 „	
		810 frt.

b) *Dologi kiadás*:

5. 10 növendék ellátása 300 napra à 50 kr	1500 frt.	
6. Drágasági pótlék	400 „	
7. Személyzet szünidei kitartása ...	200 „	
8. Tűzifa és világitásra	400 „	
9. Épület fentartására	100 „	
10. Előre nem látottakra	100 „	2700 frt.
Együtt		3510 frt.

II. Fedezet.

1. 4 növendéktől ellátási dij à 200 frt 6 „ „ „ „ 150 „	1700 frt.	
2. 10 növendék járuléka à 7 frt ...	70 „	
3. Egyházkerületi segély	1000 „	
4. Nagyszalontai egyházmegye ajánlata	170 „	
5. Bihari „ „	200 „	
6. Érmelléki „ „	— „	
7. Adományok	— „	
8. Alapitványi kamat...	— „	3140 frt.

Együtt kiegyenlitve: bevétel		3140 frt.
szükséglet		3510 frt.
hiány		370 frt.

E költségelőirányzat azon megjegyzéssel, hogy a jelentkező 370 frt hiányt az igazgató bizottság, részint ujabb gyűjtés, részint megtakaritás által elenyésztetni reméli, megerősités végett az egyházmegyék legközelebbi gyölésére fölterjesztetni rendeltetik."

A nagyváradi ev. ref. internatus berendezési s fentartási költségeinek fedezésére, valamint az intézet megnyitására, igazgatására, berendezésére s fejlesztésére vonatkozólag hozott nagy bizottsági végzéseket, valamint az internatus igazgatónőjének megválasztását, általában jóváhagyólag s örömmel veszi tudomásul egyházmegyénk közgyülése; és a midőn teljesen indokoltnak találja az igazgató bizottság tagjainak ideiglenes megválasztását, e választást a „Szabályrendeletben" megszabott időtartamra a maga részéről megerősiti, kimondván hogy

a) a nagyszalontai egyházmegyéből: Tisza Kálmánnét, gróf Tisza Istvánnét, Széll Kálmánnét, Széll Kálmán esperest, gróf Tisza Istvánt, dr. Balogh Eleket igazgató bizottsági tagoknak tekinti, választja, s őket a „Szabályrendeletben" megszabott igazgató bizottsági jogok és kötelességek gyakorlására, Isten áldásának kivánatával fölhatalmazza.

b) Az internatus folyó évre megállapitott költségelőirányzatát elfogadja, s a maga részéről megerősiti.

66. Esperes beterjeszti az 1897 április 26-tól augusztus 10-ig hozzá érkezett s általa rendeltetési helyökre juttatott hivatalos pénzekről szóló következő számadását:

„Nagytiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

Van szerencsém jelenteni, hogy egyházmegyénk utóbbi közgyűlése óta, a következő hivatalos pénzeket továbbitottam:

Sorszám	Idő		Okmány szám	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	
	hó	nap			frt	kr	frt	kr
	1897							
1	április	26	252	Egyházker. pénztárnok megküldi a közalapi segélyt	1345	—	—	—
2	„	26	254	Sonkolyosi lelkésznek javadalma segélyezésére évjáradék	—	—	70	—
3	„	27	254/1	Radna-lippai lelkésznek missiói segély	—	—	400	—
4	„	28	254/2	Ménes-gyoroki lelkésznek javadalma segélyezésére évjáradék	—	—	70	—
5	„	28	254/3	Ménes-gyoroki egyháznak ideiglenes segély	—	—	80	—
6	„	29	254/4	Boros-sebesi lelkésznek missiói segély	—	—	300	—
7	„	29	254/5	Csermői egyháznak ideiglenes segély	—	—	40	—
8	„	30	254/6	Erdőhegyi lelkésznek missiói segély	—	—	150	—
9	„	30	254/7	Bél-zerindi lelkésznek javadalma segélyezésére évjáradék	—	—	21	—
10	„	30	254/8	Fekete-tóti lekésznek javadalma segélyezésére évjáradék	—	—	49	—
11	május	1	254/9	Szakáli lelkésznek javadalma segélyezésére évjáradék	—	—	35	—
12	„	1	254/10	Pankotai egyháznak ideiglenes segély	—	—	40	—
13	„	1	254/11	Pankotai lelkésznek ideiglenes segély	—	—	40	—
14	„	7	254/12	Belényes-ujlaki egyháznak ideiglenes segély	—	—	50	—
15	junius	4	330	Egyházker. pénztárnok megküldi az 1897. évi rendes államsegélyt	983	—	—	—
16	„	18	ad 330	Államsegélyből egyházmegyei lelkészi gyámintézetnek	—	—	603	—
17	„	16	352	Államsegélyből m.-gyoroki lelkésznek	—	—	45	—

Sorszám	Idő		Okmány szám	Megnevezés	Bevétel		Kiadás	
	hó	nap			frt	kr	frt	kr
18	junius	17	352/1	Államseg. f.-tóti lelkésznek	—	—	45	—
19	„	17	352/2	Államsegélyből b.-sebesi lelkésznek	—	—	45	—
20	„	17	352/3	Államsegélyből cserméi lelkésznek	—	—	45	—
21	„	17	352/4	Államsegélyből belényesi lelkésznek vallástanitásért	—	—	45	—
22	„	19	352/5	Államsegélyből szakáli lelkésznek	—	—	45	-
23	„	19	352/6	Államsegélyből széplaki tanitónak	—	-	32	50
24	„	23	352/7	Államsegélyből nyégerfalvai tanitónak	—	—	32	50
25	„	28	352/8	Államsegélyből sonkolyosi lelkésznek	—	—	45	—
26	„	4	336	Egyházker. pénztárnok a csekély javadalmazásu lelkészeknek államsegélyt	450	—	—	—
27	„	16	353	Ebből m.-gyoroki lelkésznek	—	—	50	—
28	„	17	353/1	„ f.-tóti „	—	-	50	—
29	„	17	353/2	„ b.-sebesi „	—	—	50	—
30	„	19	353/3	„ szakáli „	—	—	50	—
31	„	19	353/4	„ b.-zerindi „	—	—	50	—
32	„	19	353/5	„ b.-ujlaki „	—	—	50	—
33	„	22	353/6	„ remetei „	—	—	50	—
34	„	28	353/7	„ sonkolyosi „	—	—	50	—
35	„	28	353/8	„ körösszeg-apátii lelk.	—	—	50	—
36	„	14	343	Egyházker. pénztárból tűzkárjutalék 1896-ról	44	—	—	—
37	„	14	ad 343	Ezen jutalék áttétetett az egyházmegyei pénztárba	—	—	44	—
38	aug.	9	396	Tóth Sámuel-alapra begyült az egyházmegyéből	102	20	—	—
39	„	10	ad 396	Ezen összeget Zsigmond Sándorhoz elküldöttem	—	—	102	20
				Összesen	2924	20	2924	20

Tiszteletem kifejezésével vagyok
Nagy-Szalontán, 1897 augusztus 1.

Széll Kálmán, ev. ref. esperes.“

Ezen számadást Kolumbán Áron és Budai János kiküldöttek a gyűlés folyama alatt megvizsgálván, jelentik, hogy „a számadásnak úgy bevételi, mint kiadási tételeit megfelelő okmányokkal kellőleg felszerelve és igazolva s ekként az egész számadást teljesen rendben levőnek találták, miért is esperes részére a felmentés megadását véleményezik.“

Számadást vizsgálók ezen jelentése s véleménye alapján esperes urnak az 1897 április hó 26-tól — aug. 10-ig hozzá érkezett s általa rendeltetési helyökre juttatott hivatalos pénzekről szóló számadasát jóváhagyja s egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni rendeli egyházmegyénk közgyűlése; egyszersmind őt, a szokott fentartással, a további számadás terhe alól felmenti.

67. Beterjesztettek a csekély javadalmazásu lelkészek felsegélésére szolgáló államsegélyért folyamodó lelkészek kérvényei, melyekből kitűnik, hogy

1. Szabó József boros-sebesi lelkész, 467 frtot tevő csekély fizetésének 600 frtig pótlására 133 frtot,

2. Nagy Elek sonkolyosi lelkész, 480 frtra rugó csekély fizetésének 600 frtra való emelésére 120 frtot,

3. Szathmáry István remetei lelkész, 479 frtnyi csekély fizetésének 600 frtig emelésére 121 frtot,

4. Hunyady László fekete-tóti lelkész, 427 frtra menő csekély fizetésének 600 frtig való pótlására 173 frtot,

5. Fogarassy Bálint radna-lippai körlelkész, 450 frtra rugó csekély fizetésének 600 frtig pótlására 150 frtot,

6 Sipos János belényes-ujlaki lelkész 634 frtot tevő fizetéséhez, tekintettel 9 tagból álló népes családjára, 200 frtot,

7. Vadas Gyula cserméi lelkész-tanitó, 470 frtot tevő csekély fizetésének 600 frtig való emelésére 130 frtot,

8. Csák József ménes-gyoroki lelkész, 454 frtra menő csekély fizetésének 600 frtig való emelésére 146 frtot,

9. Váczy Dezső bél-zerindi lelkész-tanitó, 461 frtra rugó csekély javadalmazásának 600 frtig való pótlására 140 frtot s végül

10. Pató Károly körösszeg-apátii lelkész, 594 frtot tevő csekély fizetéséhez, melyből két, gymnasiumba járó fiát is tanittatja, 100 forintot kér.

Egyházmegyénk közgyűlése

1. Szabó József boros-sebesi lelkészt, tekintettel csekély fizetésére s buzgó működésére, 133 frt,

2. Nagy Elek sonkolyosi lelkészt, tekintettel csekély fizetésére, 120 frt,

3. Szathmáry István remetei lelkészt, csekély fizetését s buzgó működését tekintve, 121 frt,

4. Hunyady László fekete-tóti lelkészt, tekintettel csekély fizetésére s buzgó működésére, 173 frt,

5. Fogarassy Bálint radna-lippai körlelkészt, tekintettel csekély fizetésére, — mely olyan helyen, mint Radna-Lippa, a tisztességes megélhetésre sem elég, — és tekintettel arra, hogy a nagy kiterjedésű missziói körben élő ev. ref. hivek gondozásában s a tanköteles gyermekek vallásos oktatásában kiváló buzgóságot fejt ki, 150 frt,

6. Sipos János belényes-ujlaki lelkészt, tekintettel csekély fizetésére, népes családjára, szenvedett káraira s buzgó működésére, 100 frt,

7. Vadas Gyula csermői lelkész-tanitót, tekintettel csekély fizetésére és arra, hogy kiváló buzgóságot fejt ki úgy a hivek gondozásában, mint a tanköteles gyermekek oktatásában, 130 frt,

8. Csák József ménes-gyoroki lelkészt, tekintettel csekély fizetésére, mely olyan helyen, mint Ménes-Gyorok, a tisztességes megélhetést nem biztositja, — valamint kiválóan buzgó és sikeres működésére, 146 frt,

9. Váczy Dezső bél-zerindi lelkész-tanitót, tekintettel csekély fizetésére s buzgó működésére, 140 frt, s végül

10. Pató Károly körösszeg-apátii lelkészt, tekintettel arra, hogy csekély fizetéséből két, gymnasiumba járó fiát kell neveltetnie, s működése buzgó, 100 frt segélyre melegen ajánlja.

68. Hajdú Elek vadászi, Diószeghy Mihály gyantai lelkészek, hogy filiáikat gondozhassák, az egyházkerület segélyegyletétől 50, — illetőleg 100 frt segélyt kérnek s ily czélból benyujtott kérvényeiknek pártoló felterjesztését kérik.

Folyamodók kérését készséggel teljesiti egyházmegyénk közgyűlése s Hajdú Elek vadászi lelkésznek 50, Diószeghy Mihály gyantai lelkésznek 100 frt segélyben való részesitését, a segély-egylet választmányának melegen ajánlja.

69. Az egyházmegyei tanügyi bizottság beterjeszti az e. m. tanitótestület f. évi május 14-ikén tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 4. sz. a. határozatát, melynek 4-ik pontjában az egyesület azon kérelmét fejezi ki, hogy a Gyertyánffy-Kiss-Radó-féle Olvasókönyvek, melyeknek használatát az egyházmegye közgyűlése 19/1897. sz. határozatával, az egész egyházmegye területére kötelezőleg kimondotta, ne egyszerre, hanem fokozatosan vétessenek használatba iskoláinkban; egyszersmind jelenti, hogy a tanügyi bizottság, — tekintettel arra, hogy a tanitó-

egyesület egyházmegyénk egy olyan jogerős határozatának, bár részben való megváltoztatását kéri, melynek alapján a „Franklin Társulat"-tal a szerződés már megköttetett: a kérelem mellőzését javasolja.

A tanügyi bizottság ezen véleményét magáévá teszi egyházmegyénk közgyűlése s a tanitó-egyesület kérelme felett napi rendre tér.

70. Az egyházmegyei tanügyi bizottság, az egyházkerület tanügyi bizottságához leendő eljuttatás czéljából, beterjeszti az egyházmegye iskoláinak 1896/7-ik isk. évi állapotát feltüntető részletes jelentését.

A bemutatott részletes jelentés az egyházker. tanügyi bizottságához felterjesztetik.

71. Ugyancsak az egyházmegye tanügyi bizottsága jelenti, hogy előadója, Kozma Zsigmond, egyházmegyei aljegyzővé választatván, a bizottságban viselt előadói tisztéről, melyet 6 év óta tölt be, lemondott, lemondását, működéseért köszönetét nyilvánitva, a bizottság elfogadta s előadóul egyhangulag Szabó István geszti lelkészt választotta meg.

Tudomásul vétetik.

72. Széll Kálmán esperes bejelenti, hogy az e. m. levéltárnokságról, melyet 36 év óta tölt be, lemond. Lemondása elfogadására s uj levéltárnok választására hivja fel a közgyűlést.

Mivel a levéltár biztonsága s főként használhatósága szempontjából kivánatos, hogy az Nagy-Szalontán, mint az egyházmegye központján maradjon s e miatt annak elhelyezése bővebb megfontolást kiván: a lemondás érdemleges tárgyalása s esetleg a levéltárnokság betöltése a jövő gyűlésre halasztatik.

73. A tiszántuli egyházkerület f. 1897-dik év május 18—22-én tartott közgyűlésének 60. sz. a. hozott végzése értelmében, feljogosittatván egyházmegyénk arra, hogy már a következő egyházkerületi közgyűléseken két lelkészi és két világi megbizottja által képviseltethesse magát:

egyházmegyénk közgyűlése f évi 23. sz. a. hozott végzésének épségben hagyásával, a f. 1897-dik évben tartandó őszi egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyei képviselőkül: lelkészi részről: Balog Ambrus egyházmegyei tanácsbirót, világi részről: Benedek László egyházmegyei tanácsbirót, póttagokul: lelkészi részről: Böszörményi Lajos egyházm. tanácsbirót, világi részről: Hadházy Kálmán egyházm. főjegyzőt közfelkiáltás utján

egyhangulag megválasztja; a 30 forint tiszteletdijjat másik lelkészi képviselőjének is kiutalja egyházmegyénk pénztárából, s most választott képviselői részére megbizó levél gyanánt e végzést jegyzőkönyvi kivonat alakjában kiadatni rendeli.

74. A vadászi presbyterium nevében Pap János e. gondnok ismételten kéri a belhivatalnokok fizetésének leszállitását; és pedig, — azzal az indokolással, hogy mivel a belhivatalnokok fizetés-leveleinek megállapitásakor a vadászi határ nagyobb része erdő volt, igy az egyházi tisztviselők failletményének beszerzése mibe se került, majd midőn a legelő elkülönitésekor a lakosság erdőbeli jogáért kárpótolva lett, a belhivatalnokok a fa kárpótlásáért 14 hold legelőt kaptak a közösből, melyet most is élveznek, és igy nem tarthatnak jogot a fa fizetésre is, — egyházmegyénk közgyűlésének engedélyét kéri arra nézve, hogy vagy a fa fizetése töröltessék a belhivatalnokoknak, vagy a fa kárpótlásául adott legelő vétessék el tőlök.

Megütközéssel vesz tudomást egyházmegyénk közgyűlése Pap János vadászi egyházgondnoknak a presbyterium nevében ismételt izben nyilvánult törekvéséről, mely szerint az egyház tisztviselőinek — lelkészének s két tanitójának — fa fizetését előbb lejebb szállitani, most pedig töröltetni kivánja; miután pedig a kérelmet törvénybe ütközőnek tartja, — a mennyiben a legelői illetményt a belhivatalnokok nem a lakosságéból s nem a hitközségtől kapták annak idejében, — sőt miután a kérelmező szerint is a lakosság legelő kárpótlást nyert erdőbeli jogáért, minélfogva módjában áll a failletmények terhesebbé vált kiszolgáltatásáért részben vagy egészben is kárpótlást adni — egyezség szerint — az egyház tisztviselőinek: komolyam figyelmezteti Pap János e. gondnokot és érdektársait, hogy törvénytelen kivánalmakkal ne zavarják meg továbbra is az egyház belhivatalnokai és tagjai közt annyira kivánatos békességet és jó egyetértést, s alkalmazkodjanak f. é. 35. sz. a. e tárgyban hozott egyházmegyei végzéshez.

75. A radna-lippai egyház ismételten kéri a megszünt bokszegi leányegyház két kis harangja tulajdonjogának ráruházását; beterjesztvén kérelme kapcsában a boros-sebesi presbyteriumnak f. é. junius 20-án 1. sz. a. e tárgyban hozott s a tulajdonjog fölötti rendelkezést egyházmegyénk hatóságára átruházó végzését, s mellékelvén az uj bokszegi leányegyház 1892 január 3-án kelt s 8. sz. a. hozott s csak a jegyző által aláirt és lelkészi pecséttel ellátott presbyteri és egyházközségi együttes végzését, — melyben a szóban forgó harangok használati

idejének s dijjának megállapitásán kivül az is kimondatik, hogy „ha az egyház tagjai elszélednének és legalább 18 vagy 20 család ezen a közel vidéken meg nem telepszik, a harangok nem egyesek, hanem a boros-sebesi ev. ref. anyaegyház bizományába fognak átszállani.“

A radna-lippai egyház kérelmét nem teljesitheti egyházmegyénk közgyűlése, tekintettel arra, hogy a feloszlott bokszegi leányegyház által a boros-sebesi anyaegyháznak csak bizományként átadott két kis harang jogos tulajdonosául sem a boros-sebesi anyaegyházat, sem magát nem tekintheti.

76. A b.-ujlaki egyház, — f é. április 21-én 17. sz. a. hozott egyházmegyei végzésnek engedve s érezve annak a szükségességét, hogy iskolájának állandóan népes voltán mihamarébb egy második iskola felállitásával kell segitenie, de érezve, tudva anyagi szegénységét is, — mely miatt erre önerején képtelen, — beadott folyamodványában s ezt támogató — f. é junius 20-án 1. sz. a hozott presbyteri s ugyancsak f. é. junius 27-én 1. sz. a. hozott egyházközségi végzésében, — annak engedélyezését kéri, hogy mostani iskoláját kizárólag a tanköteles leánynövendékek számára tartván fenn, a tanköteles fiuk részére az állam segélyével egy második iskolát épittethessen, melyhez az egyház ad telket s melynek fentartásához a lakosság az 5%-os iskolai adó s a megfelelő tandijj fizetésével járulna, mely iskolába ev. ref. vallású állami tanitó alkalmaztatnék, — ki esetleg az énektanitás mellett a kántori teendőket is végezné. Ez állami fiiskola az állammal kötendő szerződés szerint 10 évig bérfizetés nélkül lenne az államé, 10 év után pedig bizonyos meghatározandó évi bért fizetne az állam az egyháznak a használatért.

Örömmel értesül egyházmegyénk közgyűlése a b.-ujlaki egyház üdvös törekvéséről, s tekintettel a fenforgó szükségre s a folyamodó egyház anyagi szegénységére, megengedi, hogy a kérelemben fölhozott feltételek mellett a b.-ujlaki egyház állami segélylyel egy második iskolát épittethessen; fentartván a jogot arra nézve, hogy az állammal e tárgyban kötendő szerződését felsőbb hatósági elbirálás végett annak idejében tárgyalás alá vehesse.

77. Olvastatott az egyházmegyei számvevőszék jegyzőkönyve:

„Jegyzőkönyv.

Felvétetett Nagyszalontán 1897 szeptember 8-án a nagyszalontai ev. ref. egyházmegye számvizsgáló bizottsága által az 1896-ik évi számadások közül, a folyó évi április hóban megtartott közgyűlés alkalmával hiányos s illetve pótlás végett visszautasitott egyházközségi számadások megvizsgálása tárgyában.

Jelen voltak:

Kovács Károly kir. járásbiró számvizsgáló bizottsági elnök.
Dr. Márk Ferencz lelkész.
Borbély László ügyvéd.
Bagdi János számvizsgáló bizottsági jegyző és előadó.

1. A széplaki, ménes-gyoroki, sarkadi, szemlaki, sonkolyosi, feketegyarmati és vadászi gondnokok visszautasitott számadásaiban a hiányok pótolva lettek, miért is a számvizsgáló bizottság nevezett gondnokoknak, a számadás további kötelezettsége alóli felmentvényt megadhatónak véleményezi.

2. szám. A kisperegi és kisházai gondnokok, miután előbbi a 155. t. alatti 80 frt adófizetésről, utóbbi a Somogyi Sándornak kiadott 20 frtról az egyházmegye folyő 1897. évi 25. számu határozata értelmében most sem terjesztették be a kellő nyugtákat, fegyelmi eljárás terhe alatt felhivandók, hogy a megfelelő nyugtákat haladéktalanul terjesszék be.

3. sz. A komádii egyházi gondnok számadása jóváhagyandónak véleményeztetik; mivel azonban a 173. t. alatt perselypénzből befolyt 6 frt 95 krról az igazolvány nincs aláirva, a 175. t. alatt harangozásból befolyt 82 frtról szóló kimutatás hasonlóképen nincs aláirva, e két okmány a presbyterium által saját hatáskörében pótolando lesz.

Egyszersmind figyelmeztettetik gondnok, hogy jövőre nézve az állami adófizetésekről is számadásához okmányokat csatoljon.

Az egyházmegyei közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését jóváhagyja.

78. Varga Károly ágyai tanitó, mint az egyházmegye tanitói segélyegyletének elnöke, beterjeszti a tanitói segélyegylet 1896/7. évi állapotáról szóló jelentését, melynek egyik pontja szerint Szikszay Lajos nagyszalontai ügyvéd a segélyegyletet egy darab 100 korona értékü takarékpénztári részvénynyel ajándékozta meg, valamint a segélyegylet pénztári számadását is az 1896 május 1-től 1897 május 1-ig terjedő időről, mely számadás egyrészről a N.-Zerinden 1897 május 11-én tartott segélyegyleti választmányi gyűlés által, másrészről a Nagyszalontán 1897 május 14-én tartott segélyegyleti közgyűlés által részletesen átvizsgáltatott és jóváhagyatott. Számadó pénztárnok részére a felmentés megadatott.

A segélyegylet tőkéje 1897 május 1-én ... 22,135 frt 44 kr.
Szaporodott az egylet tőkéje ... ... 179 frt 99 krral.
29 segélyezendő kapott összesen ... ... 1304 frt 48 krt.

Örvendetes tudomásul szolgál. Szikszay Lajos ado-

mányát hálás elismeréssel örökiti meg jegyzőkönyvében egyházmegyénk közgyűlése is.

A jelentés a számadással együtt levéltárba tétetik.

79. A komádii presbyterium jóváhagyás és megerősités végett beterjeszti a komádii külső kisebb fitanitóság, 3 példányban szabályszerűen kiállitott, javitott dijlevelét.

Minthogy az ujabban s szabályszerűen kiállitott dijlevél emelkedést mutat, a mennyiben a régibb 425 frt helyett 585 frt javadalmat tüntet fel s a tényleges valóságnak megfelel: az egyházi törvény 253. §-a értelmében véglegesen megerősittetik s egy példány az egyházkerület levéltárába beterjesztetik.

80. Olvastatott egyházmegyénk esperesének a közalapi tőkesegély kiterjesztése tárgyában benyujtott következő inditványa:

„Az egyetemes konvent 53 -- 1897. számu végzésében felhivta az egyházkerületeket: adjanak véleményt arra nézve, hogy mindaddig, mig csekélyebb javadalmazásu lelkészeink segélyezése, az e végre külön adott államsegélyből tényleg folytatható lesz, a közalapnak jelenleg egyszersmindenkori segélyül fölhasznált hányadából a lelkészek segélyezésére forditott összegnek egy része, a tőkekamat-segély módozatai alkalmazásával, mi módon volna fölhasználható szegény egyházaink legégetőbb sebeinek orvoslására, különösen a rendkivül nagy adózási terhek apasztására, valamint belhivatalnoki fizetési alapok teremtésére.

Javaslom azért, mondja ki egyházmegyénk közgyűlése, hogy az u. n. tőkesegélyt tartván igazán épitő és nyomot hagyó segélynek, annak lehetőségig való kiterjesztését, egyházunk érdekében óhajtja és kéri, hogy mindaddig, mig csekélyebb javadalmazásu lelkészeink segélyezése az e czélra külön adott államsegélyből tényleg folytattatik, a közalap u. n. ideiglenes segélyéből a lelkészek segélyezésére forditott összegnek 50%-a, a tőkekamat-segély módozatainak alkalmazásával, szegény egyházaink rendkivül nagy adóterheinek apasztására s önfentartási alapjainak képzésére használtassék föl; az ilynemű tőkesegélyben részesülés feltételéül és aránykulcsául az egyháztagok által viselt egyházi adózási teher mérve és aránya mondatván ki.“

Esperes urnak ezen inditványát egyhangulag magáévá teszi egyházmegyénk közgyűlése s azt elfogadás és a konvent közelebb összeülendő ülésére leendő fölterjesztás czéljából az egyházkerület közgyűléséhez fölterjeszti.

81. Albert András nagyszalontai és Balog József vadászi tanitók, végleges megerősittetésöket kérik.

Bemutatott okleveleik és szolgálati bizonyitványaik

alapján, az egyházi törvény 431. §-a értelmében, azon figyelmeztetéssel, hogy az 52—1892. sz. egyházmegyei végzés szerint az egyházmegyei tanitói gyámintézetbe belépni kötelesek, állásukban véglegesen megerősittetnek.

82. Bonczos László VII. o. jó osztályzatu, Kenéz Sándor VI. o. elegendő osztályzatu és Bernáth Lajos II. o. elegendő osztályzatu növendékei a debreczeni főgymnasiumnak, az egyházmegye alapitványára leendő fölvétetésöket kérik.

Folyamodók közül egyházmegyénk alapitványára, az $189^{7}/_{8}$. iskolai évre, egyhangulag Bonczos László gymn VII. o. tanuló vétetik föl, m'ről a debreczeni főgymnasium igazgatósága, ezen végzés megküldésével, értesittetik.

83. Nyeste István m.-homorogi lelkész kéri az egyházmegyei közgyűlést, hogy mivel stola jövedelme kevesbedett, és igy fizetése a megállapitott 907 frtot nem éri el, a 14 frtos gyámintézeti dij fizetők közé helyeztessék vissza.

Folyamodó lelkész kérelme nem teljesithető, mert a reá kirótt tagsági dij befizetése — a 907 frtra értékelt s hatóságilag is helybenhagyást nyert jövedelem alapján — e f. évben már esedékessé vált, s mert egyházmegyénk lelkészi gyámintézete ugyanezen alapon teljesiti folyamodó helyett az országos lelkeszi gyámintézettel szemben fennálló kötelezettségét.

Folyamodó lelkész utasittatik, hogy jövőre nézve indokolt s fölszerelt kérvényével egyházmegyénk lelkészi gyámintézetének választmánya utján igyekezzék ez ügyben czélt érni, de a reá már kirótt tagdijilletményt s általában hátrálékos tartozását mielőbb fizesse be, mert különben vele szemben az alapszabály szigora fog alkalmaztatni.

84. A szentleányfalvai egyház, hogy elromlott templomát ujra épithesse, s mert sem az e czélra nyert országos közalapi tőkesegély, sem a hivekre kivetett épitési adó nem fedezi az épittetés költségeit, a presbyterium ide vonatkozó s f. évi augusztus 29-én 31. szám alatt hozott végzésének jegyzőkönyvi kivonatban csatolásával, s mellékelve A. B. C D. alatt az alapitványt tevők beleegyezését tartalmazó nyilatkozatokat (4 drb), kéri hogy

a) a Hajdu-Szabó-Pikó urasztali alapitványát, melynek állaga 1897 január 1-én 1222 liter buza volt, egy évi kamatjával,

b) a Hajdu István alapitványát, melynek állaga 1897 január 1-én 3240 liter árpából állott, egy évi kamatjával,

c) a Kocsis András által tett egyházi adó megszüntetési alapitványnak, — mely 1897 január 1-én 2709 liter buzából s 1657 liter árpából állott — $^2/_3$-ad részét, azaz 1806 liter buzát és 1104 liter árpát s ennek egy évi kamatját,

d) a Szondy Géza alapitványból 825 liter buzát s ennek egy évi kamatját,

tehát összesen 3853 liter buzát s 4344 liter árpát s ezeknek egy évi kamatját, az 1897. és 1898. években a kölcsönvevőktől behajthassa s azt pénzzé változtatván, a remélhetőleg ily módon nyert 500 forintot a templom épitésére fordithassa;

végre a Szondy Géza alapitványból 815 liter buzát pénzzé tevén, az igy befolyt összeget a lelkészi lakás javitására fordithassa.

Folyamodó egyház indokolt — s az alapitványt tevők beleegyező nyilatkozatával is támogatott — kérelmét, tekintettel az egyház nyomasztó anyagi helyzetére, s az épitkezés szükséges voltára, egyházmegyénk közgyűlése teljesiti, megengedvén, hogy a fent részletekben is emlitett alapitványbeli terménymennyiséget a szentleányfalvai egyház előljárósága beszedhesse, s a terményekért befolyó összeget 1898 szeptember 1-ig 8% mellett gyümölcsöztethesse és kamatostól temploma épitési költségének fedezésére fordithassa, és a midőn ennek számadás terhe alatt teljesitendő foganatositására a presbyteriumot kötelezi, ugyanakkor a kérvényt az egyházi törvény 50. § o) pontja értelmében, végleges határozat hozatal végett, a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez pártolólag fölterjeszti.

85. A jegyzőkönyv hitelesitésére

Széll Kálmán esperes elnöklete alatt, a jegyzők közbenjöttével dr. Balogh Elek és Böszörményi Lajos tanácsbirák fölkéretnek.

Jegyzőkönyv,

mely felvétetett a n.-szalontai ev ref. egyházmegye 1897 szeptember 9-én N.-Szalontán tartott

bírósági üléséről.

Jelen voltak: Széll Kálmán esperes és Tisza Kálmán egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Balog Ambrus, Márk Ferencz, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Sipos Imre, Hajdu Elek lelkészi, Dr. Balogh Elek, gróf Tisza István világi tanácsbirák.

86. Széll Kálmán elnök felhivja birőságunkat, hogy az egyházi törvények 283. §-sa értelmében, az időszaki tanács tagjait válassza meg, mert az 1896 augusztus 19-én történt választás hatálya, egy év eltelvén, lejárt.

Biróságunk a rendes elnökségen kivül az időszaki tanácsba megválasztja rendes tagokul: Balog Ambrus, dr. Balogh Elek, Benedek László, póttagokul: Böszörményi Lajos, Nagy Imre, gróf Tisza István tanácsbirákat.

87. Széll Kálmán részvéttel jelenti, hogy Miklóssy Béla erdőgyaraki lelkész súlylyos idegbaja miatt ez idő szerint a lelkészi szolgálatokra képtelenné vált, s hogy az erdő-gyaraki egyházban a lelkészi szolgálatok teljesitésére Szabó János segédlelkészt alkalmazta helyettes lelkészi minőségben, — ki is f. é. október 1-ig minden dijjazás nélkül végzi ott a lelkészi teendőket; annak kiemelésével, hogy az erdő-gyaraki egyházat, — mely nagy anyagi áldozatok hozásával alakult önálló egyházzá, — veszélyes dolog lenne valamelyik szomszéd egyházhoz csatolni: az egyházmegyei biróság intézkedését kéri arra nézve, hogy az erdő-gyaraki egyházban a lelkészi teendők mikép végeztessenek?

Az egyházmegyei biróság fájdalommal értesül Miklóssy Béla erdő-gyaraki lelkész betegségéről, s Erdő-Gyarakon — tekintettel az egyház körülményeire — helyettes lelkész alkalmazását mondja ki határozatilag; a helyettes lelkész fizetését a lelkészi jövedelem fele részében és az úgy nevezett stola-dijjakban megállapitja,

fölkérvén esperes urat, hogy e lelkészi állomást helyettes lelkészszel töltse be, — ki Erdő-Gyarakon a lelkészi teendőket a felelősség egész terhének viselésével s mindaddig végezze, mig azok teljesitésétől esperesi felmentést nem nyer, vagy mig a beteg lelkész teljesen felgyógyul és illetékes orvosi bizonyitvány igazolása alapján esperes urtól felhatalmazást nyert lelkészi hivatalának folytatására; az erdő-gyaraki egyház gondnokát pedig útasitsa, hogy a lelkészi fizetés fele részét a helyettes lelkésznek, másik fele részét pedig, a mennyiben a beteg lelkész személyi szükségeire igénybe nem vétetnék, az ő édes anyjának vagy meghatalmazottjának nyugta mellett pontosan szolgáltassa ki.

88. Széll Kálmán elnök annak előterjesztésével, hogy a komádii lelkészválasztás e hó 5-én megtörtént, s tekintettel e választás előzményeire, — hogy t. i. az elnöklete alatt működő egyházmegyei bizottságnak a korábban meghivás útján történt lelkészválasztást megsemmisitő határozata ellen a komádii egyház presbyteriuma panaszos előterjesztést tett a püspöki hivatalnál, — tehát tekintettel az eshetőségre, hogy e választás ellen panasz-kérvény nyujtathatik be, s egyházmegyénk birósága, — melynek lelkész-elnöke, továbbá egy lelkészi és egy világi tanácsbirája, mint a minősitést megállapitó bizottság tagja, egy világi tanácsbirája, mint választási elnök, négy lelkészi tanácsbirája pedig részint mint pályázó lelkész, részint mint a pályázó lelkészek valamelyikének közel rokona nem vehetne részt a netán beadandó panasz elbirálásában, — sem teljes ülésben, sem időszaki tanácsában a kellő törvényes számban nem alakulhatna meg: előleges intézkedést kér arra az esetre, ha a komádii lelkészválasztás ellen panasz nyujtatnék be.

Egyházmegyénk birósága megbizza esperes urat, hogy a mennyiben a komádii lelkészválasztás ellen a választási időtől számitott 14 nap alatt panasz-kérvény nyujtatnék be, tekintettel arra, hogy egyházmegyei birónkunk lelkész-elnöke és 12 tagja közül 7 az e. törvény 310. §-sa szerint nem vehetne részt a komádii lelkészválasztási ügy elbirálásában: keresse meg a főtiszteletű egyházkerület elnökségét, hogy az e. törvény 316. §-a értelmében birói kiküldési jogát a komádii lelkészválasztás ellen beadott panasz birói elintézése tárgyában gyakorolja.

Az 55., 56., 57., 58. számokat hitelesitette maga a közgyűlés.

A többi számokat hitelesitették szeptember 10-én és 24-én Széll Kálmán ev. ref. esperes, Dr. Balogh Elek és Böszörményi Lajos egyházmegyei tanácsbirák.

A 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 65., 73., 74., 75., 76., 78., 83., 84., 85., 86., 87., 88. számokat jegyzette Nagy Imre lelkészi főjegyző.

Az 55, 56, 57., 58., 59. számokat jegyzette gróf Tisza Kálmán világi aljegyző.

A 60., 61., 62., 63., 64., 66., 67., 68., 69., 70., 71., 72., 79., 80., 81., 82. számokat jegyzette Kozma Zsigmond lelkészi aljegyző.

A 77. számot jegyzette Bagdi János számvevőszeki jegyző.

Mindezen számoknak (a 86—88 kivételével) az illető jegyzők előadói is voltak.

Tárgymutató. (2)

Imádság és a gyűlés megnyitása után: (N. I.)
47. Gyűlési képviselők igazolása. N. I.
48. Jelentés a meg nem jelent tagokról. N. I.
49. Tanácskozás sorrendjének megállapitása. N. I.
50. Szavazatbontó bizottság jelentése az egyházmegyei lelkészi aljegyzőre beadott szavazatokról, s megválasztott Kozma Zsigmond esküt tesz N. I.
51. Esperesi inditvány a rend érdekében. N. I.
52. Esperesi jelentés a törvényszerű egyházlátogatásról. N. I.
53. „ „ az elnökileg elintézett ügyekről. N. I.
54. „ „ a scontro ügyekről. N. I.
55. Gyantai lelkészválasztás. Gr. T. K.
56. Ágyai lelkészválasztás. Gr. T. K.
57. B.-zsadányi szárazmalom telkének eladása. Gr. T. K.
58. Mező-sasi földcsere. Gr. T. K.
59. Tamásdai egyházi pótadó. Gr. T. K.
60. Kócsa Károly 100 frt közalapi segélyre ajánltatik. K. Zs.
61. Bélzerindi lelkészi lak s iskola terve, költségvetése jóváhagyatik. K. Zs.
62. Belényesi templom költségvetése jóváhagyatik. K. Zs.
63. Ménes-gyoroki templom terve s költségvetése jóváhagyatik. K. Zs.
64. Tőkesegély iránti kérvények. K. Zs.
65. Nagyváradi internatus ügye. N. I.
66. Esperesi számadás az általa továbbitott pénzekről. K. Zs.
67. Csekély javadalmazásu lelkészek kérvényei államsegély tárgyában. K. Zs.
68. Ref. segélyegyleti kérvények. K. Zs.
69. Egyházmegyei tanitói egylet fölterjesztése. K. Zs.
70. Tanügyi bizottság jelentése az iskolákról fölterjesztetik. K. Zs.
71. Szabó István tanügyi bizottsági jegyző lett. K. Zs.
72. Széll Kálmán lemondása az egyházmegyei levéltárnokságról. K. Zs.
73. Egyházkerületi gyűlésre ujabb két képviselő választása. N. I.
74. Vadászi egyházi hivatalnok fizetés csonkitása. N. I
75. Radna-Lippa a bokszegi két harangot kéri. N. I.

**

76. B.-Ujlak állami iskolát kér. N. I.
77. Számvevőszék jelentése. B. J.
78. Jelentés a tanitói segélyegyletről. N. I.
79. Komádii tanitói dijlevél. K. Zs.
80. Esperes inditványa a tőkesegély kiterjesztése tárgyában. K. Zs.
81. Albert András szalontai, Balog József vadászi tanitók végleges megerősitést kérnek. K. Zs.
82. Kenéz Sándor, Bonczos László, Bernáth Lajos gymn. tanulók az egyházmegyei ösztöndijért folyamodnak. K. Zs.
83. M.-homorogi lelkész, egyházmegyei gyámintézeti tagsági diját lejeb szállittatni kéri. N. I.
84. Szentleányfalvai alapitványok ügyében kérvény. N. I.
85. Jegyzőkönyv hitelesitésére bizottság. N. I.

Birósági ügyek:

86. Időszaki tanács megalakitása. N. I.
87. Miklóssy Béla erdő-gyaraki lelkész helyettesitése. N. I.
88. Komádii lelkészválasztás ellen beadandó panasz tárgyában delegált bíróság intézkedjék. N. I.